
RMK Lahemaa külastusala

Külastuskorralduskava 2020-
2029
2023. aasta täitmise aruanne

Riigimetsa Majandamise Keskus
Külastuskorraldusosakond
2024

Sissejuhatus

Vaatamata tuletegemise keelule 2023. aasta aktiivse looduspuhkuse perioodi alguses, olid RMK pakutavad looduses liikumise võimalused jätkuvalt populaarsed - RMK hallatavatele puhke- ja kaitsealadele tehti 3 miljonit külastust. Üldjoontes oli külastuskoormus sarnane 2022. aastaga, märgata oli üle-eestiliselt mõõdukat külastuse suurenemist mitmetel tuntud külastusobjektidel. Lahemaa külastuse osas on märgata, et välismaist külastajat oli taas rohkem, mis pandeemia ajal vähenes.

RMK loodusõppeprogrammide osasaanute arv jõudis koroonaaastate eelsele tasemele, kasvavat huvi RMK korraldatud teavitavate sündmuste vastu näitas üritustel osalejate arvu tuntav kasv võrrelduna nii koroonaeelse aja kui 2022. aastaga. Kasvu võrreldes 2022. aastaga oli märgata ka teabepunktide külastatavuse osas.

Ilma juhendajata läbitavate programmide puhul oli täheldatav vähenenud huvi seljakotiprogrammide osas, seevastu Loquiz rakendusel põhinevaid nutiprogramme ja loodusradadele loodud mängu oli läbitud enam. Siinkohal mängisid olulist rolli liikumisaasta tähistamiseks loodud nutimängud "Liikumisaasta 2023" ja 4 metsaluulet tutvustavat mängu "Mets ja luule liigutavad".

Programmiarenduse valdkonnas jõuti kliimatemaatikast käsitleva ja 2022. aastal murakamärgise saanud programmiga "Millest jutustavad aastarõngad?" valmiduseni pakkuda seda koolides kohapeal tasuta väljasõiduprogrammina. Jätkus programmide esitamine murakamärgise saamiseks. Kõik kvaliteedihindamisele programme esitanud külastuskeskused said murakamärgise.

Igal aastal toimuv Eesti looduse päev, mida tähistati kõigis külastuskeskustes, kulmineerus traditsiooniks saanud "Valge ööga" Tsiitre pargis. 2023 aasta oli nimetatud sauna aastaks, et propageerida ja elus hoida traditsioonilist saunakultuuri. Selleks korraldati kampaania "Saunaviht riigimetsast", mille raames toimus mitmeid töötubasid üle Eesti. 2023. aastal osales RMK esimest korda Paide arvamusefestivalil, kus külastuskorraldusosakond oli metsa alal väljas töötoaga.

2023 lõppes Ühtekuuluvusfondi projektiperiood (2015-2023), mille käigus rekonstrueeriti 82 külastusobjekti. Aasta lõpus tähistati projektiperioodi lõppu 8 värskendatud külastusobjektidel valgusinstallatsioonide ja päkapikuradadega. Projekti tegevustest valmis ülevaatevideo "Eestimaa looduse mitu palet".

2023. aastal valmis uuele asukohale, väljapoole kaitseala piire, Viru raba uus parkla, mis toob oodatud leevendust suure külastuskoormusega objekti parkimisküsimustele. Hea meel on tõdeda, et uus parkla võeti koheselt omaks ning on aktiivses kasutuses. Likvideeriti ka objekti endine parkla ning piirati sinna sõidukite juurdepääs. Arendustegevusena on edaspidi planeeritud arendada Viru raba parklat külastajale veelgi mugavamaks, täiendades seda uute väikevormide ning kauplemisalaga.

2023. aastal valmis RMK arengukava 2024-2028, milles esitatud eesmärgid võivad kaasa tuua muutusi, mis toovad kaasa külastuskorralduskavade suuremas mahus uuendamise vajaduse. Seda näiteks kõrge rekreatiivse väärtusega alade kaardistamine, millest võib ilmneda võrgustiku laienemise vajadus, samuti on kõrgendatud huvi all rahvusparkide külastuskorraldusliku võrgustiku arendamine.

Lahemaa külastusalal on planeeritud 2023. aastal külastuskorraldusosakonnaga liidetud Sagadi mõisa ümbruse arendamine, sidudes Sagadi-Oandu metsajuttude rada Sagadi mõisa uue parklaga. Võimalk on tulevikus Lahemaa külastuskeskuse kolimine Sagadi mõisa ruumidesse, et moodustada terviklik rahvuspargi keskus.

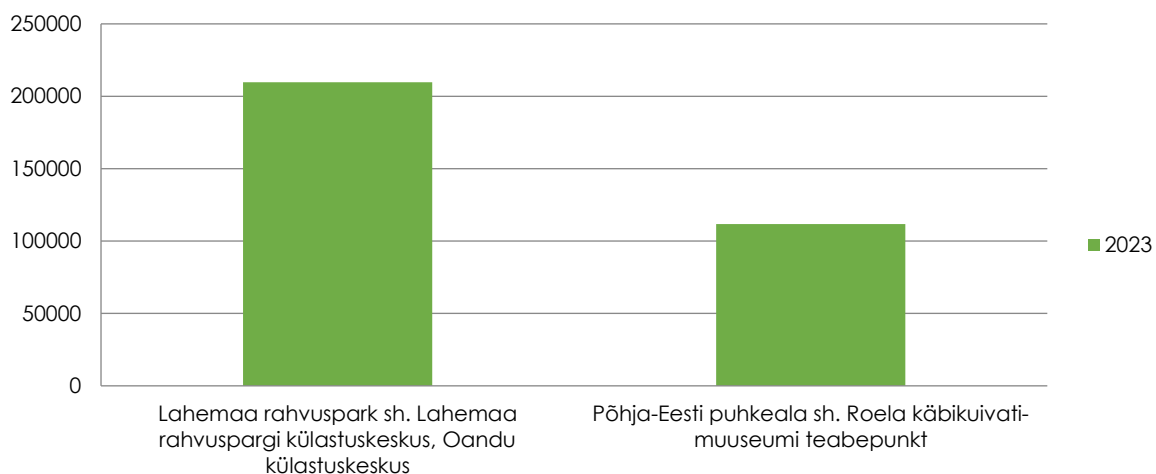
1. Regulaarselt läbiviidavad seired ja uuringud

1.1. Külastajauuring

2021. aasta juulis lõppesid perioodil 2020-2021 läbi viidud külastajauuringud Lahemaa rahvusparkis ja Põhja-Eesti puhkealal. Kokkuvõtted tulemustest on leitavad Lahemaa külastusala külastaja ja külastusseire materjalide lehel veebis:

<https://www.rm.ee/organisatsioon/tegevusvaldkonnad/loodushoid/kulastaja-ja-kulastusseire>

1.2. Külustusmahu seire

Joonis 1. Lahemaa rahvusparki sh. Lahemaa rahvusparki külastuskeskuse ja Oandu külastuskeskuse külastatavus, Põhja-Eesti puhkeala sh. Roela käbikuivati-muuseumi teabepunkti külastatavas 2023. aastal.

2023. aastal oli Lahemaa rahvusparki külastatavus taas tõusuteel. Kui teiste objektide külastatavus oli pigem sarnasel tasemel varasemaga, siis Viru rabas külastatavus tõusis märgatavalt. Sügisel valminud parkla aitab leevendada suurenenud külastusega tekkinud probleeme- autodega sõitmine selleks mitte ette nähtud kohtadesse, omavolilised rajad metsa all, oht külastajatele tee servas parkimisega seoses. Samas vähenes külastatavus Põhja-Eesti puhkealal.

Ala külustusmahu arvutamiseks (Joonis 1) on kasutatud külastajate peamistele liikumisteedele paigaldatud loendurite loendustulemuste andmeid (Tabel 1), laiendades neid külastajauuringust saadava külastajavoogude infoga. Praegu on käimas üleminek loendusperioodil külastajate loendamisel aastaringsele loendamisele. Üleminekuperioodil on esitatud andmed kahel kujul, loendusperiood (mai algus kuni novembri teine pool) ja aastaringne külustusmaht. Objektid, kus pole veel loendurit, mis võimaldab aastaringset loendamist, on aastaringne külustusmaht arvutatud tuginedes külastajauuringu käigus kogutud külastuse sesoonsuse andmetele.

Tabel 1. Lahemaa külastusala külastusobjektide külastatavus loendusperioodil.

Külastusobjekt	Külastatavus 2023
Altja loodus- ja kultuurilooline rada	15500/18000*
Koprarada	3400/4000*
Oandu loodusemetsarada	4100/4700*
Purekkari telkimisala	16400/19100*
Tsitre telkimisala	15100/17500*
Viru raba õpperada	67800/85900*
Kaberneeme lõkkekohad	22300/25900*
Neeruti loodusrada	9800/11400*

* aastaringne külastusmaht

1.3. Külastusobjektide seisundi seire

Lahemaa rahvusparki ning Põhja-Eesti puhkeala objektidel toimus külastusobjektide seisundi seire viimane seirering 2022. aastal ning andmeid on käsitletud külastuskorralduskava 2022. aasta aruandes. Varasemad andmed ja seire lühituvustus on leitavad külastuskorralduskava samanimelises peatükis (3.3). Järgmine seirering nimetatud aladel toimub eeldatavalt 2026. aastal.

1.4. Ressursi seire

Kõigi külastusobjektide kogumahuna koguti jäätmeid 2023. aastal ligi 3800 m³, maht on võrreldes 2022. aastaga mõnevõrra suurenenud (7%).

Kõigi külastusobjektide lõikes kasutati lõkkepuuid 2023. aastal ligi 2300 m³, mis võrreldes 2022. aastaga veidi vähem (5%), seda tõenäoliselt külastuse kõrghooaja alguses kehtinud tuletegemise keelule.

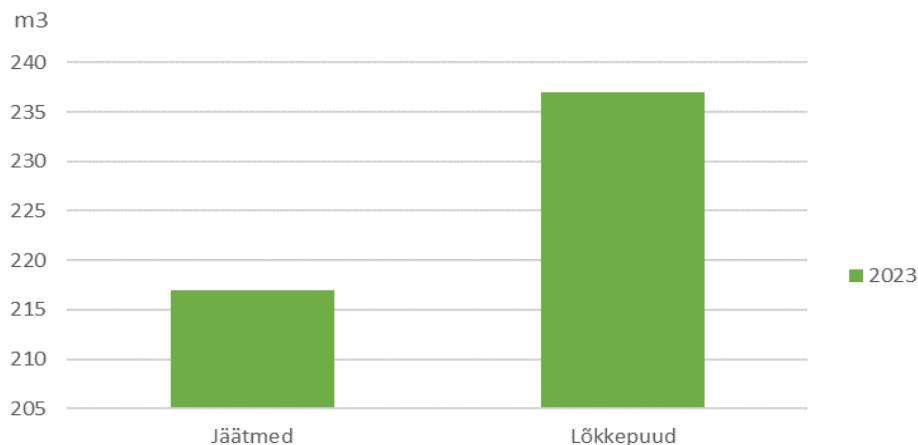
Põhja-Eesti puhkealal ja Lahemaa rahvusparkis koguti jäätmeid kokku 217 m³, lõkkepuuid kasutati 236 m³.

Põhja-Eesti puhkealal tekkinud jäätmeid veetakse loodusvahtide poolt ka Lahemaa jäätmekastidesse ning statistika kajastab veopõhiist arvutust. Tundmuslikult saab öelda, et suurimad probleemid on siiski Kaberneeme lõkkekohtades ning Tsitre telkimisalal. Kaberneeme lõkkekohtades on tunda suvilarajooni läheduse mõju kuna jäätmekastides on ohtralt olmejäätmeid, mida lõkkekohtade kasutamisel ei teki. Probleem võimendub kevadeti, mil mahuti juurde tuuakse remondi ning koristamise käigus tekkinud jäätmeid.

Jäätmete liigiti äraandmise võimalus on külastuskeskuste ja Ojaäärse loodusjama juures.

Lõkkepuude kasutamine on suurenenud ning mõningal määral esineb ka puude varastamist.

Ülevaate külastusaladel tekkinud jäätmete kogusest ja kasutatud lõkkepuude kogusest annab joonis 6.

Joonis 6. Lahemaa külastusalal 2023 aastal kogutud jäätmed ja kasutatud lõkkepuud.

2. Loodusteadlikkuse edendamine ja teabe jagamine

Loodusteadlikkuse edendamiseks kontaktivabalt jätkus Loquizi tarkvara platvormi kasutamine. Lahemaa rahvuspargi külastuskeskus pakkus 2 erinevat mängu ja Oandu külastuskeskus 5 erinevat mängu. Oandu külastuskeskuses kogusid jätkuvalt populaarsust iseseisvalt läbitavad seljakotiprogrammid, mida pakutakse erinevatel teemadel ja radade jaoks.

Lahemaa rahvuspargis jätkati LK 110 aardeseeria geopeitusega ning osaleti kolmandat korda Lahemaa giidide koolitamisel.

Lahemaa rahvuspargi külastuskeskusest sai teavet 12 119 inimest ja erinevatest loodushariduslikest tegevustest (sh sündmused, viktoriinid, programmid jms) võttis osa 300 inimest.

Varem aastaid vaid piletiga külastatav Palmse mõisa park oli sellel hooajal tasuta avatud, mis mõjus külastatavusele positiivselt. Külastuskeskuse auditooriumis toimusid traditsioonilised loodusõhtud. Osaleti Eesti looduse päeval, mille raames toimus esmakordselt vaikuse matk.

Kahe külastuskeskuse koostöös toimus Oandul ühildatuna metsajutupäevaga seenepäev ja seenenäitus. Oandu külastuskeskuses sai teavet 6855 inimest ja erinevatest loodushariduslikest tegevustest (sh sündmused, viktoriinid, programmid jms) võttis osa 16 001 inimest.

Ülipopulaarne Võsu-Oandu talvine matkapäev toimus 22. korda. Oandul toimus liikumisaastat tähistav Luulerännak metsaradadel, mis oli ühtlasi avasündmuseks võimalusele osa saada 4 luulerännakust Loquiz äpi vahendusel kogu Eestis. Külastuskeskuse arengus oli oluline verstapost kohalikku ajalugu ja metsanduslikku pärandkultuuri käsitleva näituse Saeveski lugu lõplik valmimine saeveski- õppeklassis ja selle avaüritus.

Osaleti üle-eestilisel sündmusel "Saunaviht riigimetsast" vihategemise töötoaga. Traditsiooniline augustis korraldatav "Valge öö" toimus tänavu Lahemaa külastusalal

Tsitres. Oandu külastuskeskuse ja selle ümbruse kohta valmis tutvustav voldik eesti ja inglise keeles.

Roela käbikuivati-muuseumi teabepunkti oli jätkuvalt avatud kolmel päeval nädalas, kokku sai teavet 939 inimest. Koostöös kohaliku külaseltsiga korraldati Käbikuivati-muuseumi 95. juubelit. Koostöiselt korraldatud sündmusi toimus rohkem kui 2022 aastal. Erinevatest loodushariduslikest tegevustest (sh sündmused, viktoriinid, programmid jms) võttis osa 676 inimest

Külastusalal ja külastuskeskusel on hea koostöö Sagadi Looduskooliga. Sagadit ja Oandut ühendav Metsajuttude rada leiab mõlemalt poolt tihedat kasutust ja pea kõik looduskooli programmid lõpevad piknikuga Oandu telkimisalal. Looduskooli programmid toimuvad ka teistel ümbruskonna radadel – Oandu loodusmetsarajal, Koprarajal ja Altja loodusrajal. Vajadusel (näiteks vihmase ilmaga) on looduskool saanud kasutada ka külastuskeskuse näitusehooneid KÜÜni ja Käbitaret.

3. Hooldus ja rekonstrueerimine

Lahemaa külastusala ja selle külastuskeskuste tegevuseks kasutati 2023. aastal otsekuludena kokku 654 tuhat eurot. Nimetatud vahendid kasutati külastustaristu majandamiseks (vajalike külastustaristu muudatuste kavandamiseks, muudatuste elluviimiseks, külastustaristu korrashoiu tagamiseks), maastiku seisundi säilitamiseks, külastuse suunamiseks, vajalikeks seireteks ning külastuskeskustes läbiviidavate loodusteadlikkust edendavate tegevuste korraldamiseks. Taristu korrashoiule kasutati 104 tuhat eurot, külastajate teavitamisele ja külastuse suunamisele 55 tuhat eurot ning loodusteadlikkuse edendamiseks kokku 129 tuhat eurot, sellest külastuskeskuste korrashoiule 90 tuhat eurot.

Lahemaa külastusalal kasutati 2023. aastal külastustaristu rekonstrueerimiseks ka Ühtekuuluvusfondi vahendeid, mille toel rekonstrueeriti Viru raba parkla (kogumaksumus 389 tuhat eurot, millest 15% oli omafinantseering). 2024 aastal on planeeritud jätkata uue Viru raba parkla väikevormide projekteerimise ja rajamisega.

Vainupea rannas asuv laudtee oli kohati amortiseerunud ning ei pakkunud enam luitele piisavat kaitset. RMK ostis vajamineva materjali ning kogenud loodusvahi juhendamisel korraldas Vainupea külaselts talgud. Külaseltsi suur soov oli oma külas ise midagi ära teha, seeläbi liites külakogukonda ning tekitades ka taristu suhtes suuremat omanikutunnet. Talgud õnnestusid igati ning talgute käigus uuendati laudtee ja vahetati välja ka välikäimla katus.

Oandu külastuskeskuse vahetus läheduses asuv taimetarga rada pakub inimestele võimalust omandada praktilisi teadmisi taimeriigi kohta. Rada on aktiivses kasutuses nii programmide läbiviimisel kui ka tavakülastajate poolt. Oli aeg raja taristu viia vastavusse suure kasutajate arvuga. 2023. aasta sügisel vahetati välja laudtee ning trepid. Uus laudtee on laiem ning seeläbi ka kasutajasõbralikum, pakkudes mugavamat võimalust Altja jõeäärse ja ka Oandu külastuskeskuse hoovis kasvava taimestiku tundma õppimiseks. Vähesel määral töid lükkus ka 2024. aastasse.

Kostivere maastikukaitsealal asuvad unikaalsed karstivormid ja alal on ka kirev ajalooline taust, kus pärandkultuur on põimunud omanäolise loodusega. Tulenevalt kaitsekorralduskavas sätestatust ning suurest külastajate arvust alustati ettevalmistustöid Kostivere karstiala õpperaja planeerimiseks.

2023 aastal uuendati RMK Külastuskorraldusosakonna põhimäärust ning sellega liideti Sagadi mõis külastuskorraldusosakonna koosseisu. Edaspidi on planeeritud Sagadi mõia juurde liita Lahemaa rahvusparki keskus ning arendada Oandu-Sagadi metsajuttude raja trajektoori Sagadi mõisani.

Kaberneeme telkimisala on lähiajal vajamas suuremat ümberplaneerimist. Ala kasutus on minevikus kujunenud juhuslikult ning alal puudub külastajaid hästi suunav taristu. Vajadus on hakata planeerima suuremat rekonstrueerimist, mis aitaks leevendada suure külastusega kaasnevaid probleeme, seega alustati 2023 aastal Kaberneeme telkimisala kasutuse analüüsimist ning taotleti eelarvelised vahendid projekteerimisega alustamiseks 2024 aastal.

Käsmu Vana-Jüri otsa vaatetorni rajamisest loobuti, kuna Meremuuseum renoveeris Käsmus vana piirivalve torni, edaspidi keskendutakse Käsmu poolsaarel pigem ligipääsetavuse ja viidastuse parendamisele.

Loodusteadlikkuse edendamisest ja teabe jagamisest annab ülevaate ptk. 2 ja tabel 3. Kogutud jäätmete kogustest ja küttepuid kulust annab ülevaate ptk. 1.4. Suuremahulisemad tööd on esitatud tabelis 2.

Tabel 2. Lahemaa külastusalal perioodil 2020-2029 planeeritud tegevused ja nende täitmine 2023.

Külastusobjekt	Kaitseala, võõnd	Arengusuunad	Tegevus	Tegevuse kirjeldus	Planeeritud tööde teostamise periood			2023. aastal teostatud tööde kirjeldus
					2020-2022	2023-2026	2027-2029	
Lahemaa rahvuspark								
RMK matkatee Oandu-Aegviidu/Oandu - Kalmeoja lõik (sh. Oandu-Võsu matkarada, Nõmmeveski-Liiapeksi matkarada, Võsu-Nõmmeveski matkarada)	Lahemaa rp	Taristu kvaliteedi tõstmine. Tegevuste mitmekesistamine	Taristu rekonstrueerimine	Taristu uuendamine - laudkatted, purded, trepid, rajaväravad jm		x		
			Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine Matkatee viitade uuendamine	x	x	x	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine
			Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Höövli tee puhkekoha ja pärandkultuurilise metsaüleva/metsavahi koha korrastamine (säilimise ja ohutuse tagamise remonttööd)	x	x		
Kuueristi puhkekoht	Lahemaa rp, Lahemaa pv	Taristu kvaliteedi säilitamine	Taristu rekonstrueerimine	Taristu rekonstrueerimine		x		
			Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine	x	x	x	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine
Käsmu loodus-ja kultuurilooline rada	Lahemaa rp, Lahemaa pv, Käsmu skv, Palganõmme skv	Ala planeeringu uuendamine Taristu kvaliteedi tõstmine Teavitamise kvaliteedi tõstmine	Projekteerimine	Vana-Jüri otsa parkmetsa suunamise ja ligipääsetavuse projekti koostamine	x	x		
			Taristu rajamine	Projekti järgse taristu rajamine	x	x	x	

			Infomaterjalide koostamine ja trükkimine	Infotahvel Käsmu parklas	x		x	
			Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine		x	x	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine
Käsmu matkarada	Lahemaa rp, Lahemaa pv, Käsmu skv, Palganõmme skv	Taristu kvaliteedi tõstmine. Tegevuste mitmekesistamine	Projekteerimine	Palganeeme otsa arendus pärast sõjaväerajatiste lammutamist		x		
			Projekteerimine	Käsmu järve parkla projekteerimine (ettepanek kaitsekorralduskavasse).	x			
			Taristu rajamine	Käsmu järve parkla rajamine	x		x	
			Taristu rekonstrueerimine	Eru parkla rekonstrueerimine		x		
			Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine Märgistuse ja viidastuse uuendamine.	x	x	x	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine
Käsmu jalgrattarada	Lahemaa rp, Lahemaa pv, Käsmu skv, Palganõmme skv	Taristu kvaliteedi säilitamine	Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Viidastuse ja märgistuse uuendamine.	x	x	x	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine
Viru raba õpperada	Lahemaa rp, Viru raba skv	Taristu kvaliteedi tõstmine. Tegevuste mitmekesistamine	Projekteerimine	Parkla projekteerimine	x			Valmis Viru raba parkla projekt
			Projekteerimine	Parkla väikevormide projekteerimine		x		
			Taristu rajamine	Parkla rajamine	x			Rajati parkla
			Taristu rajamine	Parkla väikevormide rajamine		x		

			Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine	x	x	x	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine
			Taristu rekonstrueerimine	Laudraja ja vaatetorni rekonstrueerimine			x	
			Infomaterjalide koostamine ja trükkimine	Viru raba parkla infotahvlid	x	x		
Kalmeoja lõkkekoht	Lahemaa rp, Lahemaa pv	Taristu kvaliteedi tõstmine. Tegevuste mitmekesistamine	Projekteerimine	Lõkkekoha rekonstrueerimise ja täiendavate lõkkekohtade rajamise projekteerimine.		x		
			Taristu rajamine	Lõkkekoha rekonstrueerimine, täiendavate lõkkekohtade rajamine.	x	x		
			Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine Vana karjääri korrastamine (võsa eemaldamine, kalda korrastus).	x	x	x	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine
Altja loodus-ja kultuurilooline õpperada	Lahemaa rp, Altja pv, Merinõmme skv	Taristu kvaliteedi säilitamine	Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine. Raja viidastuse uuendamine.	x	x	x	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine
			Infomaterjalide koostamine ja trükkimine		x			
Nõmmeveski lõkkekoht	Lahemaa rp, Kotka skv	Taristu kvaliteedi säilitamine Maastikukaitseliste meetmete rakendamine	Projekteerimine	Lõkkekoha rekonstrueerimise projekteerimine		x		
			Taristu rekonstrueerimine	Lõkkekoha rekonstrueerimine. Juurdepääsu tee parandamine, parkla	x	x		

				piiramine, Lahemaa värava paigaldamine.				
			Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine	x	x	x	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine
Oandu loodusmetsarada	Lahemaa rp, Lahemaa pv, Kõrve skv	Taristu kvaliteedi säilitamine	Projekteerimine	Raja rekonstrueerimise projekteerimine		x		
			Taristu rekonstrueerimine	Raja rekonstrueerimine		x		
			Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine	x	x	x	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine
Oandu taimetargarada	Lahemaa rp, Lahemaa pv	Taristu kvaliteedi tõstmine. Erivajadustega külastajatele taristu arendamine. Teavitamise kvaliteedi tõstmine. Loodusharidusliku suuna arendamine	Taristu rekonstrueerimine	Raja rekonstrueerimine		x		Raja rekonstrueerimise I etapp, valmisid uued laudraja osad
			Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine. Viidastuse ja infotahvlite osaline uuendamine. Raja treppide ja laudtee lõikude rekonstrueerimine.	x	x	x	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine
			Projekteerimine	Invavõimaluste projekteerimine.	x			
			Taristu rajamine	Invavõimaluste loomine	x			
Oandu pärandkultuurirada	Lahemaa rp, Lahemaa pv	Taristu kvaliteedi tõstmine. Teavitamise kvaliteedi tõstmine. Lisavõimaluste loomine. Aastaringse kasutuse soodustamine. Loodusharidusliku suuna arendamine	Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine. Laudtee asendamine puiduhakkest rajaga, infotahvlite aluste uuendamine, jooksev suvine ja talvine hooldus.	x	x	x	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine

			Infomaterjalide koostamine ja trükkimine	Taimeaia tahvlite koostamine ja valmistamine. Heinaküünides infotahvlite koostamine ja valmistamine	x			
Oandu telkimisala	Lahemaa rp, Lahemaa pv	Taristu kvaliteedi säilitamine	Projekteerimine	Telkimisala rekonstrueerimise projekteerimine. Invaligipääsu projekteerimine		x		
			Taristu rekonstrueerimine	Telkimisala rekonstrueerimine		x	x	
			Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine	x	x	x	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine
Koprarada	Lahemaa rp, Sipa skv	Taristu kvaliteedi säilitamine	Projekteerimine	Raja rekonstrueerimise projekteerimine		x		
			Taristu rekonstrueerimine	Raja rekonstrueerimine		x		
			Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine. Treppide ja raja remont.	x	x	x	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine
Majakivi-Pikanõmme loodusõpperada	Lahemaa rp, Suurekõrve skv, Lahemaa pv	Taristu kvaliteedi säilitamine	Projekteerimine	Raja tagumise (tornipoolse) parkla ja käimla rekonstrueerimise projekteerimine	x			
			Taristu rekonstrueerimine	Raja tagumise (tornipoolse) parkla ja käimla rekonstrueerimine	x			
			Projekteerimine	Raja rekonstrueerimise projekteerimine		x		
			Taristu rekonstrueerimine	Raja rekonstrueerimine (osaline)		x	x	
			Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine	x	x	x	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine

			Infomaterjalide koostamine ja trükkimine	Torni infomaterjalide koostamine ja valmistamine			x	
Purekkari telkimisala	Lahemaa rp, Lahemaa pv	Taristu kvaliteedi säilitamine	Projekteerimine	Rekonstrueerimise projekteerimine			x	
			Taristu rekonstrueerimine	Rekonstrueerimine			x	
			Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine	x	x	x	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine
Tsitre telkimisala	Lahemaa rp, Lahemaa pv	Taristu kvaliteedi säilitamine	Projekteerimine	Rekonstrueerimise projekteerimine			x	
			Taristu rekonstrueerimine	Rekonstrueerimine			x	
			Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine	x	x	x	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine, sh uus lipumast
Tsitre puuderada	Lahemaa rp, Lahemaa pv	Taristu kvaliteedi säilitamine Teavitamise kvaliteedi tõstmine Loodusharidusliku suuna arendamine	Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine	x	x	x	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine
			Infomaterjalide koostamine ja trükkimine	Raja info uuendamine, uute infotahvlite koostamine rajale ja vaatetorni	x			
Juminda telkimisala	Lahemaa rp, Mere pv	Taristu kvaliteedi säilitamine	Projekteerimine	Rekonstrueerimise projekteerimine		x		
			Taristu rekonstrueerimine	Rekonstrueerimine		x	x	
			Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine	x	x	x	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine

Ojaäärse metsarada	osaliselt Lahemaa rp, Lahemaa pv	Taristu kvaliteedi tõstmine Teavitamise kvaliteedi tõstmine Loodusharidusliku suuna arendamine	Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine	x	x	x	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine
			Infomaterjalide koostamine ja trükkimine	Metsaraja teabe ja infotahvlite uuendamine, uute tahvlite lisamine	x			
Võsu telkimisala	Lahemaa rp, Lahemaa pv	Taristu kvaliteedi säilitamine Tegevuse mitmekesistamine Loodusharidusliku suuna arendamine	Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine	x	x	x	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine
			Infomaterjalide koostamine ja trükkimine	Teabematerjalide koostamine ja trükkimine		x		
Mustoja parkla	Lahemaa rp, Vainupea skv, Lahemaa pv	Taristu kvaliteedi säilitamine	Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine. Parkla piirete uuendamine	x	x	x	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine
Mustoja lõkkekoht	Lahemaa rp, Vainupea skv, Lahemaa pv	Taristu kvaliteedi säilitamine	Projekteerimine	Rekonstrueerimise projekteerimine (silla rekonstrueerimisprojekt)			x	
			Taristu rekonstrueerimine	Silla rekonstrueerimine			x	
			Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine	x	x	x	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine
Ojakivi rada	Lahemaa rp, Lahemaa pv	Taristu kvaliteedi tõstmine Parkimisvõimaluste parandamine	Taristu rajamine	Parkla rajamine raja algusesse		x		

		Teavitamiskvaliteedi tõstmine						
			Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine. Parkla piirete uuendamine	x	x		Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine
			Infomaterjalide koostamine ja trükkimine	Infomaterjalide koostamine ja lisamine kivi juurde	x			
Mohni loodusrada	Lahemaa rp, Mohni skv	Taristu kvaliteedi säilitamine	Taristu rekonstrueerimine	Taristu rekonstrueerimine (sh käimlad)		x		
			Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine	x	x		Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine
Koljaku puhkekoht	Lahemaa rp, Lahemaa pv	Taristu kvaliteedi säilitamine	Taristu rekonstrueerimine	Taristu rekonstrueerimine		x		
			Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine	x	x		Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine
Esku puhkekoht	Lahemaa rp, Lahemaa pv	Taristu kvaliteedi säilitamine	Taristu rekonstrueerimine	Taristu rekonstrueerimine		x		
			Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine	x	x		Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine
Sagadi-Oandu matkarada	Lahemaa rp.	Taristu rajamine	Projekteerimine	Matkaraja projekteerimine	x			
			Taristu rajamine	Matkaraja rajamine	x			
			Projekteerimine	matkaraja pikendus Sagadi mõisani		x		
			Taristu rajamine	matkaraja pikendus Sagadi mõisani		x		
			Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine, hooldus- ja remonttööd	x	x		Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine

			Infomaterjalide koostamine ja trükkimine	Raja infomaterjalide koostamine	x	x		
Külastusobjekt	Kaitseala, võond	Arengusuunad	Tegevus	Tegevuse kirjeldus	Planeeritud tööde teostamise periood			2023. aastal teostatud tööde kirjeldus
					2020-2022	2023-2026	2027-2029	
Põhja-Eesti puhkeala								
RMK matkatee Penijõe-Aegviidu-Kauksi/Ohepalu-Roela lõik	Mõdriku-Roela mka, Roela skv;	Taristu kvaliteedi tõstmine Teavitamise kvaliteedi tõstmine	Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine. Matkatee viidastuse ja märgistuse parandamine, infotahvlite paigaldamine.	x	x	x	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine
			Infomaterjalide koostamine ja trükkimine	Infomaterjalide koostamine ja valmistamine	x			
Raketibaasi lõkkekoht		Taristu kvaliteedi säilitamine	Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine.	x	x	x	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine
Mardihansu lõkkekoht	Porkuni mka, Porkuni pv	Taristu kvaliteedi säilitamine	Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine.	x	x	x	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine
Ohepalu lõkkekoht		Taristu kvaliteedi säilitamine	Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine	x	x	x	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine
Kaberneeme lõkkekohad		Taristu kvaliteedi tõstmine Maastikukaitseliste meetmete rakendamine Ala planeeringu uuendamine Tegevuse mitmekesistamine	Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine. Piirete uuendamine.	x	x	x	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine
			Projekteerimine	Ala planeeringu uuendamise projekti koostamine		x		

			Taristu rajamine	Ala täielik rekonstrueerimine		x		
Kaberneeme parkla		Taristu kvaliteedi säilitamine	Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine	x	x	x	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine
			Taristu rekonstrueerimine	Taristu rekonstrueerimine	x			
Neeruti loodusrada	Neeruti mka, Neeruti pv, Karuaugu skv, Kiisa skv	Taristu kvaliteedi säilitamine Teavitamise kvaliteedi tõstmine	Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine. Rajamärgistuse, viitade uuendamine	x	x	x	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine
			Infomaterjalide koostamine ja trükkimine	Rajal asuva info uuendamine		x		
Eesjärve telkimisala	Neeruti mka, Neeruti pv, Karuaugu skv	Taristu kvaliteedi säilitamine	Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine	x	x	x	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine
Leivahjumäe lõkkekoht	Neeruti mka, Neeruti pv, Karuaugu skv	Taristu kvaliteedi säilitamine	Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine	x	x	x	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine
Tissipuu lõkkekoht	Neeruti mka, Neeruti pv, Karuaugu skv	Taristu kvaliteedi säilitamine	Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine	x	x	x	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine
Viitna loodusõpperada	Viitna mka, Viitna skv, Nabudi skv, Linajärve pv	Taristu kvaliteedi säilitamine	Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine	x	x	x	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine
			Infomaterjalide koostamine ja trükkimine	info koostamine, paigaldamine	x			

Viitna parkla	Viitna mka, Viitna skv	Taristu kvaliteedi säilitamine	Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine	x	x	x	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine
Roela lõkkekoht	Mõdriku- Roela mka, Roela skv	Taristu kvaliteedi säilitamine Teavitamise kvaliteedi tõstmine	Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Olemasoleva taristu hooldus- ja remonttööd. Rajamärgistuse, viitade uuendamine	x	x	x	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine
			Infomaterjalide koostamine ja trükkimine	Lõkkekohta kaitseala infotahvli lisamine		x		
Roela käbikuivati- muuseum	Mõdriku- Roela mka, Roela skv	Taristu kvaliteedi tõstmine Teavitamise kvaliteedi tõstmine	Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine. Hoone korstna remont, käimlate kohandamine masinaga tühjendatavaks, õue-ala välimööbli uuendamine	x	x	x	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine
			Infomaterjalide koostamine ja trükkimine	info koostamine, paigaldamine		x		
Pedassaare lõkkekoht	Kolga lahe mka, Pedassaar e pv	Taristu kvaliteedi tõstmine	Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine	x	x	x	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine
			Projekteerimine	Rajatiste projekteerimine	x			
			Taristu rekonstrueerimine	Rajatiste uuendamine	x	x	x	
Pedassaare metsamaja	Kolga lahe mka, Pedassaar e pv	Taristu kvaliteedi tõstmine	Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine	x	x	x	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine
Pedassaare matkarada	Kolga lahe mka, Pedassaar e pv	Taristu kvaliteedi tõstmine. Teavitamise kvaliteedi tõstmine	Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine. Raja varustamine infotahvlitega. Suunaviitade uuendamine	x	x	x	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine
			Infomaterjalide koostamine ja trükkimine	Infotahvlite materjalide koostamine		x		

Vainupea parkla		Taristu kvaliteedi säilitamine	Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine		x	x	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine, sh laudtee uuendamine
Kõverjärve parkla	Ohepalu lka, Kõverjärve pv	Arengusuunad lahtised	Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Olemasoleva säilitamine kuni Viitna-Ohepalu-Tapa matkamarsruudi arenduse selgumiseni	x			Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine
Kostivere karstiala õpperada	Kostivere karstiala mka	Taristu rajamine	Projekteerimine	Kostivere karstiala õpperaja projekteerimine koos parkimislahendustega		x		
			Taristu rajamine	Taristu rajamine		x		
			Infomaterjalide koostamine ja trükkimine	Infotahvlite materjalide koostamine		x		
			Taristu remont/uuendamine ja hooldamine	Taristu jooksev hooldus, remont ja uuendamine		x	x	

Tabel 3. Lahemaa külastusala külastuskeskustes perioodil 2020-2029 planeeritud tegevused ja nende täitmine 2023.

Külastuskeskus	Tegevuste kirjeldus	Tööde teostamise aeg			2023. aastal teostatud tööde kirjeldus
		2020-2022	2023-2026	2027-2029	
Lahemaa rahvuspargi külastuskeskus	Külastuskeskuse hoone hooldus- ja remonttööd	x	x		
	Kvaliteetse teabe jagamiseks jätkata koostööd Keskkonnaametiga ruumide kasutamisel, esitlustehnika uuendamisel, trükiste koostamisel, ekspositsiooni arendamisel jms	x	x		
	Külastuskeskuse kolimine Sagadi mõisa hoonetekompleksi			x	
Oandu külastuskeskus	Külastuskeskuse hoonetekompleksi hooldus- ja remonttööd	x	x		Saeveski ekspositsioon täiendatud ja lõplikult valmis. Käbitare katuse hooldusremont (kinnisvaraosakond).
	Aastaringsest kasutatava suurema auditooriumi loomiseks endise metskonna garaaži renoveerimine	x		x	
	Endise metskonna sauna kohandamine matkajatele pesemisvõimaluste loomiseks ja ravimtaimede programmide läbiviimiseks	x	x	x	
	Külastuskeskusesse viiva tee korduspindamine	x			